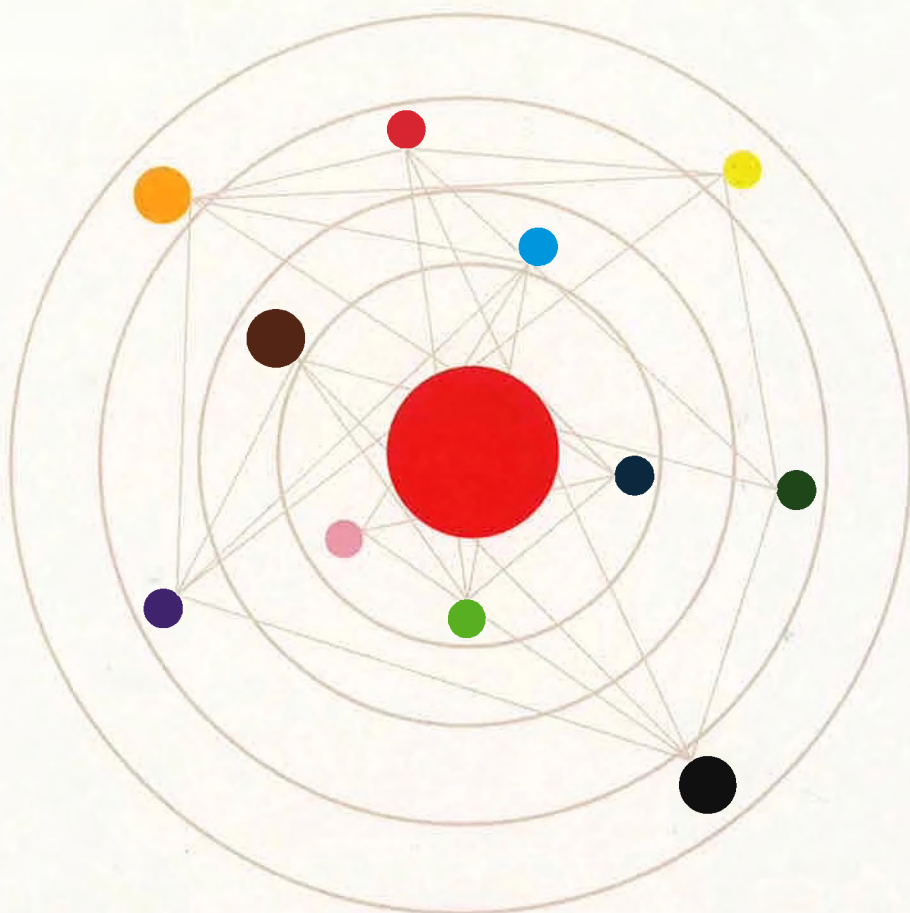

JEDNOCZENIE WIEDZY W NAUKACH O BEZPIECZEŃSTWIE

REDAKCJA NAUKOWA: **ANDRZEJ GLEN**

SIEDLCE 2020

ELEMENTY TEORII I PRAKTYKI TRANSDYSCYPLINARNYCH BADAŃ PROBLEMÓW BEZPIECZEŃSTWA

Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, Transdyscyplinarne Centrum Badania Problemów Bezpieczeństwa
im. prof. K. Bogdańskiego, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Tom IX – Jednoczenie wiedzy w naukach o bezpieczeństwie

Redakcja Naukowa:

prof. dr hab. Andrzej Glen [ORCID: 0000-0002-7443-2629]
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Nauk Społecznych, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie

Recenzenci:

prof. dr hab. Maciej Marszałek - Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie
prof. dr hab. Grzegorz Sobolewski - Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie

Komitet Wydawniczy:

Andrzej Barczak, Eugeniusz Cieślak, Janina Florczykiewicz (przewodnicząca),
Jerzy-P. Georgica, Beata Jakubik, Jarosław Kardas, Wojciech Kolanowski, Katarzyna
Mroczyńska, Agnieszka Prusińska, Sławomir Sobieraj, Jacek Sosnowski, Maria Starnawska,
Ewa Wójcik, Waldemar Wysocki

© Copyright by Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2020

Żaden fragment tej publikacji nie może być reprodukowany, umieszczany w systemach przechowywania informacji lub przekazywany w jakiegokolwiek formie – elektronicznej, mechanicznej, fotokopii czy innych reprodukcji – bez zgody posiadacza praw autorskich.

ISBN: 978-83-66541-12-2

Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
www.wydawnictwo-naukowe.uph.edu.pl

08-110 Siedlce, ul. Żytnia 17/19, tel. 25 643 15 20
Ark. wyd. 17.8. Ark. druk. 25.1.

Projekt okładki, druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii

Spis treści

Andrzej Glen	
Wprowadzenie.....	5

Część I. W poszukiwaniu warunków jednoczenia wiedzy w naukach o bezpieczeństwie

Waldemar Kitler	
Rozdział 1. Domena nauk o bezpieczeństwie – aspekty teoretyczne, metodologiczne i systemowe	11
Stanisław Jarmoszko	
Rozdział 2. Czy nauka ma granice? Nauki o bezpieczeństwie a kwestia dyscyplin pogranicza.....	41
Marian Cieślarczyk	
Rozdział 3. Transdyscyplinarna perspektywa badawcza w naukach o bezpieczeństwie (i obronności)	69
Piotr Sienkiewicz	
Rozdział 4. Badania systemowe w naukach o bezpieczeństwie.....	97
Halina Świeboda, Mateusz Kuczabski	
Rozdział 5. Heurystyczna rola analizy systemowej w badaniach bezpieczeństwa narodowego.....	113
Wojciech Czajkowski	
Rozdział 6. Modelowe interpretacje komunikowania w środowisku bezpieczeństwa.....	131

Część II. Inkluzywność poznania w naukach o bezpieczeństwie

Bogusław Pacek	
Rozdział 1. Polityka bezpieczeństwa Rosji w obszarze bałtycko-czarnomorskim na przykładzie Ukrainy	157
Tomasz Szyszlak	
Rozdział 2. O kategorii rasizmu ekologicznego i możliwości jej praktycznego zastosowania do analizy sytuacji ludów tubylczych w rosyjskiej Arktyce.....	171
Marta Gębska	
Rozdział 3. Wybrane problemy badawcze zagadnienia bezpieczeństwa geopolitycznego, militarnego i ekonomiczno-gospodarczego państw regionu Trójmorza.....	193

Andrzej Potoczek	
Rozdział 4. Problematyka bezpieczeństwa w procesie planowania regionalnego i przestrzennego	213
Piotr Wiraszka	
Rozdział 5. Wielowymiarowość bezpieczeństwa lokalnego.....	239
Andrzej Wawrzusiszyn	
Rozdział 6. Bezpieczeństwo transgraniczne – teoretyczne ujęcie w zarysie	251
Agnieszka W. Filipek	
Rozdział 7. O potrzebie i możliwościach kształtowania podstaw kultury bezpieczeństwa w młodszym wieku szkolnym	273
Renata Tarasiuk	
Rozdział 8. Edukacja o Holokauście, totalitaryzmach i ludobójstwach jako wyzwanie dla nauk o bezpieczeństwie.....	287
Sławomir Bylina	
Rozdział 9. Duszpasterstwo wojskowe w tworzeniu bezpieczeństwa społecznego	303
Józef Kożuchowski	
Rozdział 10. Etyczno-polityczne aspekty uchodźstwa: doświadczenia niemieckie w ujęciu Roberta Spaemanna.....	319
 Część III. Praktyczne a poznawcze sytuacje problemowe w naukach o bezpieczeństwie	
Jarosław Gromadziński	
Rozdział 1. Potrzeby poznawcze nowo tworzonego związku taktycznego wojsk lądowych	331
Marek Suwiński	
Rozdział 2. Potrzeby poznawcze zakładu karnego	347
Paweł Wasilewski, Dariusz Stachelek	
Rozdział 3. Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne na obszarach przygranicznych z Federacją Rosyjską. Potrzeba zdiagnozowania zjawiska.....	359
Wiesław Barszczewski	
Rozdział 4. Posiadanie broni - bezpieczeństwo czy zagrożenie?	379
Andrzej Glen	
Zakończenie.....	401